

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la Decizia consiliului municipal Cahul nr.3/14(15/14) din 13.03.2025 de adoptare a Regulilor privind evidența și întreținerea câinilor cu și fără stăpân din municipiul Cahul

I. EVALUAREA GENERALĂ

- 1. Autor al actului normativ** este consiliul local de nivelul întâi, primăria
- 2. Categoria actului normativ propus** este act al consiliului local de nivelul întâi

II. FUNDAMENTAREA PROIECTULUI

3. Temeinicia proiectului

Proiectul este emis de autoritatea competentă, vizând o problemă reală a comunității – câinii fără stăpân – și urmărește gestionarea fenomenului printr-un cadru normativ local. Cu toate acestea, deși domeniul este de interes public, modul de elaborare și conținutul proiectului relevă grave curențe de tehnică legislativă, fundamentare și conformitate cu cadrul normativ superior, ceea ce afectează temeinicia în sensul aplicabilității practice.

4. Fundamentarea proiectului

La momentul examinării proiectul nu era însoțit de o notă de fundamentare conform cerințelor Legii nr. 100/2017 (art. 19), lipsind analiza impactului, consultările instituționale, evaluarea costurilor și analiza compatibilității cu alte acte normative.

5. Oportunitatea proiectului

Subiectul reglementat este oportun și corespunde unei necesități sociale evidente. Totuși, modalitatea de reglementare trebuie să respecte exigențele legalității, ale bunei guvernări, nevoia de calitate normativă și claritate.

6. Compatibilitatea cu cadrul legal

Actul conține dispoziții care depășesc competențele autorităților publice locale, norme cu potențial conflictual față de legislația națională, precum și dispoziții incomplete sau formulate imprecis. Detaliile privind normele incompatibile și recomandările de modificare sunt prezentate în secțiunea „Evaluarea de fond a proiectului”.

7. Coruptibilitatea proiectului

Actul conține prevederi potențial coruptibile. În textul documentului au fost identificate norme cu marjă discreționară, norme de trimitere fără delimitări clare, norme irealizabile, atribuții excesive, lipsa mecanismelor de control public. Detaliile privind aceste prevederi și recomandările de corectare sunt prezentate în secțiunea „Evaluarea de fond a proiectului”.

8. Vulnerabilitatea proiectului

Actul conține prevederi vulnerabile. Se constată posibile atingeri aduse unor drepturi fundamentale, inclusiv: dreptul la viață privată, dreptul la proprietate, accesul la informații,

protecția datelor personale. Prevederile vulnerabile sunt detaliate și analizate în secțiunea „Evaluarea de fond a proiectului”.

9. Transparența în elaborarea proiectului

Proiectul actului normativ a fost supus [consultărilor publice](#), fiind respectate cerințele legale privind termenul minim de prezentare a recomandărilor, prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Cu toate acestea, se constată că nu sunt disponibile informații privind rezultatele consultărilor publice, inclusiv sinteza recomandărilor formulate de părțile interesate și modul în care acestea au fost examinate în procesul de elaborare a proiectului. De asemenea, nu este clar dacă, în urma consultărilor, au fost operate modificări asupra textului proiectului.

Lipsa acestor informații afectează transparența procesului decizional și contravine obligației autorității publice de a asigura participarea efectivă a publicului și de a face publice rezultatele consultărilor, conform prevederilor Legii nr. 239/2008.

III. EVALUAREA DE FOND A PROIECTULUI

Referințe la textul prevederilor cu specificarea punctului	Obiecțiile și recomandările reținute	Elementele de coruptibilitate și vulnerabilitate identificate
Art.1 alin.(3) lit.c): evidența și controlul numărului câinilor prin metode umane;	Obiecții: Formularea „metode umane” este lipsită de claritate juridică, nefiind definită nici în actul normativ, nici prin trimitere la acte legale superioare. În absența unei delimitări explicite, noțiunea rămâne interpretabilă, ceea ce poate conduce la practici arbitrare sau chiar contrare principiilor protecției animalelor. Lipsa de precizie afectează previzibilitatea normei și contravine cerinței de claritate a reglementării, prevăzută de art. 6 alin. (2) din Legea nr. 100/2017. Recomandare: Se recomandă completarea actului normativ cu o definiție expresă a sintagmei „metode umane”, fie prin includerea acesteia într-un glosar de termeni, fie prin trimitere la legislația națională și internațională în domeniul protecției animalelor, sau prin precizarea expresă că acestea exclud orice forme de cruzime, suferință inutilă sau metode letale nejustificate.	• Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive; • Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul normativ; • Norme de blanchetă.

Art.1 alin.(4): Prevederile prezentelor reguli sunt obligatorii pentru toți cetățenii aflați pe teritoriul municipiului Cahul. Dispoziții finale și tranzitorii: Prezentele Reguli sunt adoptate de către Consiliul municipal Cahul și sunt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice din municipiul Cahul.	Obiecții: Norma conține inconsecvențe privind determinarea subiecților de drept asupra cărora se aplică prevederile regulamentului. Pe de o parte, se indică faptul că regulile sunt obligatorii pentru „toți cetățenii aflați pe teritoriul municipiului Cahul”, iar pe de altă parte – pentru „toate persoanele fizice și juridice din municipiul Cahul”, ceea ce presupune criterii diferite de aplicare (prezența temporară versus domiciliul/sediul). Această neuniformitate creează incertitudine juridică cu privire la sfera de aplicare a actului normativ și afectează previzibilitatea normei, contrar cerințelor de claritate și coerență prevăzute de Legea nr. 100/2017. Totodată, regulamentul nu conține prevederi exprese privind situația câinilor proveniți din alte localități, care sunt abandonați sau pierduți și se află pe teritoriul municipiului Cahul, ceea ce generează un vid normativ în aplicarea regulilor de capturare, evidență, întreținere sau adopție. De asemenea, din formularea actuală rezultă că persoanele care nu au domiciliul sau sediul în municipiul Cahul ar putea fi excluse, în mod nejustificat, de la posibilitatea de a adopta câini fără stăpân, fără ca această limitare să fie motivată obiectiv sau proporțional. Recomandări: • stabilirea clară și univocă a sferei de subiecți cărora li se aplică regulamentul (de exemplu: „toate persoanele fizice și juridice aflate pe teritoriul municipiului Cahul”); • introducerea unor dispoziții exprese privind tratamentul juridic al câinilor proveniți din alte localități, aflați pe teritoriul municipiului; • reglementarea explicită și nediscriminatorie a condițiilor de adopție, fără limitări nejustificate în funcție de domiciliul solicitantului, cu	• Utilizarea neuniformă a termenilor; • Lacunele de drept; • Prevederi discriminatorii; • Prevederi care încalcă drepturile / libertățile
---	---	--

	respectarea principiului egalității de tratament.	
Art.1 alin.(5): Prezentele Reguli pot fi revizuite în cazul adoptării unor acte normative și de reglementare în acest domeniu, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru ce, prin dispoziția primarului municipiului Cahul, va fi constituit un grup de lucru, care se va întruni periodic. Grupul de lucru va elabora un Regulament intern de funcționare al Azilului, aprobat prin dispoziția primarului.	Obiecții: Norma include mai multe probleme de fond: • Face trimitere generică la „legislația în vigoare”, fără a specifica concret care acte normative determină revizuirea regulamentului. Această trimitere generală afectează claritatea și predictibilitatea normei, contrar art. 6 alin. (2) din Legea nr. 100/2017. • Nu sunt stabilite conținutul minimal, structura sau obiectivele regulamentului intern al Azilului, ceea ce generează un vid normativ și o marjă excesivă de discreție în elaborarea acestuia. • Prevederea potrivit căreia Regulamentul intern al Azilului este aprobat prin dispoziția primarului ridică probleme de compatibilitate cu cadrul legal privind competențele autorităților publice locale. Deși Legea nr. 436/2006 nu reglementează explicit instituțiile de tip „azil pentru câini”, art. 14 alin. (2) lit. s¹) conferă consiliului local competența de a aproba regulile de întreținere a câinilor, pisicilor și altor animale domestice. Prin interpretare sistemică și funcțională, rezultă că această competență cuprinde nu doar reglementările generale, ci și instrumentele administrative prin care aceste reguli sunt puse în aplicare – inclusiv structurile specializate de adăpost și întreținere, precum azilurile publice. În acest sens, elaborarea și aprobarea regulamentului de funcționare al unei instituții subordonate, care pune în aplicare politici aprobate de consiliu, revine tot autorității deliberative, nu executivului. Aprobarea sa prin dispoziția primarului ar reprezenta o depășire a atribuțiilor conferite de lege.	• Norme de trimitere; • Norme de blanchetă; • Lacune de drept; • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive; • Atribuții extensive de reglementare; • Atribuții excesive sau contrare statutului entității publice; • Conflictul normelor de drept.

	Recomandări: • Reformularea normei astfel încât să indice în mod clar și exhaustiv condițiile care justifică revizuirea regulamentului, evitând trimiterea generală la „legislația în vigoare”; • Completarea dispoziției cu prevederi privind conținutul minimal al Regulamentului intern al Azilului (ex. organizare internă, responsabilități, reguli sanitare, standarde de bunăstare animală etc.); • Înlocuirea dispoziției privind aprobarea regulamentului prin dispoziția primarului cu prevederea expresă că acesta se aprobă prin decizie a Consiliului municipal Cahul, conform cadrului legal aplicabil.	
Art.1 alin.(6): Regulile se bazează pe Convenția Europeană privind Protecția Animalelor de companie și legislația națională.	Obiecții: Formularea recurge la o trimitere generală și nedelimitată la „legislația națională” și la o convenție internațională, fără a preciza expres care norme sunt incidente sau ce dispoziții fundamentale sunt preluate ori transpuse în conținutul regulamentului. O astfel de trimitere vagă afectează claritatea și caracterul aplicabil al actului normativ, întrucât nu permite beneficiarilor să înțeleagă cu precizie temeiul legal al normelor reglementate. Mai mult, Convenția Europeană privind Protecția Animalelor de Companie nu este pe deplin transpusă în legislația Republicii Moldova, iar trimiterea la aceasta fără o corelare explicită cu prevederile interne aplicabile poate crea confuzie cu privire la natura obligațiilor instituite. Această trimitere vagă nu respectă cerințele de claritate și precizie stabilite de art. 55 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, potrivit căruia, în cazul trimiterii la norme din alte acte, este obligatorie indicarea expresă a denumirii, numărului și anului actului respectiv.	• Norme de trimitere; • Norme de blanchetă; • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive; • Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public; • Lacune de drept

	Recomandări: • indicarea expresă a actelor normative relevante din legislația națională care fundamentează regulamentul (ex. Legea veterinară, Legea privind protecția animalelor, hotărâri de Guvern etc.); • precizarea modului în care prevederile Convenției Europene se reflectă în conținutul concret al Regulilor, dacă este cazul.	
Art.1 alin.(7): Sanctiunile pentru nerespectarea prevederilor prezentelor Reguli: a) articolul 222¹ „Cruzimea față de animale” din Codul Penal al Republicii Moldova; b) articolul 157 „Cruzimea față de animale” și cu articolul 158 „Încălcarea regulilor de întreținere a câinilor, pisicilor și altor animale”, din Codul Contravențional al Republicii Moldova.	Obiecții: Norma creează o confuzie de ordin juridic între prevederile propriului regulament și dispozițiile din Codul penal și Codul contravențional. Aceasta sugerează că orice încălcare a regulamentului atrage automat răspundere penală sau contravențională, ceea ce este eronat și disproporționat. În realitate, numai acele fapte care îndeplinesc condițiile de tipicitate prevăzute expres de normele din Codul penal sau contravențional pot atrage astfel de sancțiuni. Încălcările minore ale regulamentului (de ex. lipsa informării, nerespectarea unor proceduri administrative) nu constituie, prin ele însele, infracțiuni sau contravenții și, în lipsa unor sancțiuni proprii prevăzute de regulament, rămân nesancționate. Această omisiune contravine cerințelor de coerență normativă și exhaustivitate, iar ambiguitatea rezultatului juridic afectează aplicabilitatea și eficiența actului normativ. Recomandări: 1. Reformularea dispoziției astfel încât să se distingă clar între: • răspunderea penală/contravențională (care intervine doar în limitele prevăzute de legile speciale); • răspunderea administrativă locală (pentru fapte care nu constituie infracțiuni sau contravenții).	• Conflictul normelor de drept; • Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive; • Norme irealizabile; • Confundarea/dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare; • Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcare

	2. Completarea actului normativ cu sancțiuni administrative proprii, proporționale și aplicabile pentru încălcarea regulilor specifice instituite prin regulament, acolo unde este legal posibil.	
Art.2 alin.(1) lit.c); alin.(2); alin.(3); alin.(4); este indicat: „câinii fără supraveghere și fără stăpân”... Art.4 Definirea termenilor: Câine fără stăpân - orice câine care se află în locurile publice sau în spațiile adiacente acestora, precum și în afara proprietății proprietarului sau deținătorului acestuia și nesupravegheat, liber, abandonat, pierdut, inclusiv câinele identificat prin microcipare, crotalie sau alt mijloc alternativ de identificare;	Obiecții: Se constată o inconsecvență terminologică între norma de definire (Art. 4) și utilizările operative ale termenilor în cuprinsul regulamentului (Art. 2). Conform definiției, categoria „câine fără stăpân” include câinii nesupravegheați, liberi, abandonați sau pierduți, indiferent dacă sunt identificați ori nu. Cu toate acestea, în Art. 2 alin. (1)-(4) se utilizează sintagma „câini fără supraveghere și fără stăpân” ca și cum ar desemna două categorii distincte, ceea ce creează confuzie și lipsă de coerență normativă. Această ambiguitate terminologică poate afecta aplicarea corectă a prevederilor, mai ales în ceea ce privește procedurile de capturare, evidență sau adopție. Incoerența în folosirea termenilor contravine cerinței de uniformitate și claritate reglementară, prevăzută de Legea nr. 100/2017. Recomandări: • armonizarea terminologiei pe întreg cuprinsul regulamentului, prin folosirea exclusivă a termenilor definiți în Art. 4; • evitarea formulărilor care sugerează existența unor categorii suplimentare față de cele definite oficial; • revizuirea articolelor 2 (1)-(4) în consecință, pentru a asigura coerență și aplicabilitate normativă unitară.	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Utilizarea neuniformă a termenilor; • Norme irealizabile
Art.2 alin.(1) lit.a): Atitudinea față de câini trebuie să fie una respectuoasă încât să asigure: un nivel sanitar epidemiologic corespunzător pentru bunăstarea atât a câinilor cât și a oamenilor;	Obiecții: Termenul „bunăstare”, deși esențial în contextul protecției animalelor, nu este definit în actul normativ și nici nu este raportat la o sursă legală clară, ceea ce îl face susceptibil de interpretare subiectivă.	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul

	În lipsa unei definiri sau delimitări, „bunăstarea câinilor” poate fi înțeleasă diferit de către autorități, operatori, cetățeni sau chiar instanțe, afectând aplicabilitatea prevederii. De asemenea, folosirea simultană a noțiunii de „bunăstare a oamenilor” în același context, fără a stabili o relație clară între cele două dimensiuni (umană și animală), introduce ambiguitate suplimentară. Această formulare afectează previzibilitatea și claritatea normei, contrar cerințelor din Legea nr. 100/2017 privind actele normative. Recomandări: • completarea actului normativ cu o definiție explicită a termenului „bunăstare”, cel puțin în raport cu animalele, având în vedere standardele internaționale; • în mod alternativ, includerea unei trimiteri clare la un act normativ național care reglementează bunăstarea animalelor (dacă există), sau introducerea unui glosar de termeni relevanți.	normativ sau în proiect
Art.2 alin.(3): Informația privind câinii fără supraveghere și fără stăpân capturați să fie accesibilă și deschisă. Deținătorii de câini, persoane fizice și organizațiile interesate să poată apela la Azilul pentru câinii fără stăpân pentru capturarea și întreținerea câinilor fără supraveghere și fără stăpân, pentru obținerea informațiilor veridice despre animalele capturate.	Obiecții: Norma stabilește posibilitatea ca „deținătorii de câini, persoane fizice și organizațiile interesate” să poată apela la azil, însă omite expres menționarea persoanelor juridice cu scop lucrativ (ex. întreprinderi, societăți comerciale). Această omisiune creează incertitudine juridică cu privire la dreptul acestora de a beneficia de serviciile Azilului sau de acces la informații despre câinii capturați. Termenul „organizații interesate” este insuficient de clar pentru a acoperi întreaga varietate de subiecți de drept, iar utilizarea sa poate genera interpretări arbitrare sau restrictive. În plus, textul normei include formulări vagi („informația să fie accesibilă și deschisă”) fără a stabili canalele concrete, formatul sau termenul de publicare, ceea ce afectează	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul normativ sau în proiect; • Lipsa / insuficiența transparenței entităților publice; • Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public

	aplicabilitatea și transparența reală a acestei obligații. Recomandări: • Reformularea normei prin extinderea expresă a sferei beneficiarilor la toate categoriile de persoane fizice și juridice, indiferent de forma juridică sau scopul activității lor; • Clarificarea termenului „organizații interesate” sau înlocuirea cu „persoane juridice”; • Precizarea mijloacelor prin care informația privind câinii capturați este pusă la dispoziție publicului (ex. pagină web, registru electronic, notificări periodice).	
Art.2 alin.(3): Capturarea câinilor fără supraveghere și fără stăpân pe teritoriile private cît și ale întreprinderilor și organizațiilor se desfășoară pe cont propriu cu acordarea serviciilor agenților economici (capturarea, sterilizarea, înregistrarea și vaccinarea împotriva rabiei) de către reprezentanții Azilului pentru cîinii fără stăpân sau de către o persoană autorizată.	Obiecții: Norma prevede prestarea unor servicii specializate (capturare, sterilizare, vaccinare etc.) de către agenți economici sau persoane autorizate, dar nu menționează regimul financiar aplicabil (ex. costuri, modalitate de achitare, responsabilitate financiară). Această omisiune afectează predictibilitatea și transparența relației dintre autoritate și beneficiari. Norma nu stabilește mecanismele procedurale prin care aceste servicii pot fi accesate (condiții, solicitare, termene, formular standard, contract etc.). Lipsa cadrului procedural creează o marjă largă de arbitrar și dificultăți în aplicare uniformă. Utilizarea expresiei „persoană autorizată” fără o definire normativă sau trimitere la actul de autorizare (ce autoritate emite, pentru ce tip de activitate, cu ce valabilitate) lasă loc de interpretare subiectivă și riscuri de aplicare abuzivă. Acest tip de formulare contravine cerințelor de claritate și delimitare a competențelor. Recomandări: • Completarea normei cu prevederi privind costurile serviciilor: cine le suportă, care este baza legală a tarifelor, dacă se aplică cofinanțare publică etc.;	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul normativ sau în proiect; • Lipsa / insuficiența transparenței entităților publice; • Costurile exagerate în raport cu beneficiul public; • Lipsa / ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa / insuficiența mecanismelor de control și supraveghere

	• Introducerea unei proceduri administrative clare pentru accesarea serviciilor: cine solicită, cum se autorizează intervenția, în ce condiții se desfășoară etc.; • Definirea expresă a „persoanei autorizate” în Art. 4 (Definirea termenilor) sau trimiterea la regimul de autorizare legal în vigoare.	
Art.3 lit.b): principiul egalității - câinii sunt egali sub aspectul drepturilor și a garanțiilor acordate de prezenta lege;	Obiecții: Textul conține o formulare improprie din punct de vedere juridic. Se utilizează sintagma „prezenta lege”, deși documentul în cauză este un regulament local adoptat de Consiliul municipal, și nu o lege în sensul constituțional și formal. Această formulare creează confuzie cu privire la natura juridică a actului și afectează corectitudinea normativă. În plus, se face trimitere la „drepturile și garanțiile acordate câinilor”, dar nu se precizează în ce constau aceste drepturi, nici care este temeiul legal al existenței lor, ceea ce afectează claritatea principiului invocat. Recomandări: • Reformularea sintagmei „prezenta lege” în „prezentul regulament” pentru a reflecta corect natura actului normativ; • Clarificarea conținutului principiului egalității, inclusiv a ceea ce presupune „egalitatea câinilor” în contextul actului – eventual prin referire la tratament nediscriminatoriu în procedurile de capturare, îngrijire, adopție etc.	• Lacunele de drept; • Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Utilizarea neuniformă a termenilor; • Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul normativ sau în proiect
Art.4 Definirea termenilor <i>Abandon</i> - lăsarea unui câine aflat în proprietatea sau îngrijirea omului, în afara locului de deținere a acestuia, fără hrană, adăpost și tratament medical	Obiecții: Definiția termenului „abandon” este incompletă și imprecisă, întrucât nu face distincție între situațiile intenționate și cele fortuite (ex. pierderea accidentală a câinelui). Utilizarea actuală a termenului riscă să conducă la interpretări arbitrare, în lipsa unor criterii clare de delimitare. De asemenea, nu este specificată o durată minimă sau condiție de continuitate în care	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul normativ sau în proiect; • Prevederi care încalcă drepturile / libertățile

	animalul trebuie să se afle în afara locului de deținere pentru a fi considerat abandonat. Astfel, orice părăsire temporară, chiar accidentală, ar putea fi interpretată ca abandon, ceea ce ar fi disproporționat și nejustificat juridic. Definiția, în forma actuală, nu respectă cerințele de claritate și previzibilitate impuse de Legea nr. 100/2017. Recomandări: Reformularea definiției pentru a introduce caracterul intenționat și repetat sau de durată al comportamentului de părăsire a câinelui;	
Art.4 Definirea termenilor <i>Câine fără stăpân</i> - orice câine care se află în locurile publice sau în spațiile adiacente acestora, precum și în afara proprietății proprietarului sau deținătorului acestuia și nesupravegheat, liber, abandonat, pierdut, inclusiv câinele identificat prin microcipare, crotalie sau alt mijloc alternativ de identificare <i>Semne de proprietate</i> - elemente asupra câinilor (zgardă, botniță, lesă, microcip, tatuaj, medalion, crotalie și alte semne distinctive) care identifică apartenența unui stăpân; Art.10.lit.a): Câinii de companie sunt supuși microcipării în termen de 90 de zile de la naștere și înregistrați în Registrul electronic local de evidență al câinilor	Obiecții: Definiția „câinelui fără stăpân” este incoerentă și contradictorie cu alte prevederi ale regulamentului. Pe de o parte, microciparea și alte semne distinctive sunt recunoscute expres ca semne de proprietate, care identifică apartenența unui câine unui stăpân. Pe de altă parte, definiția câinelui fără stăpân include, în mod contradictoriu, și „câinele identificat prin microcipare”. Această abordare este incompatibilă cu însăși logica reglementării: un câine microcipat și înregistrat este, prin definiție, un câine care are sau a avut un proprietar identificabil. Includerea acestuia în categoria câinilor fără stăpân creează confuzie juridică și poate conduce la aplicarea eronată a măsurilor de capturare, întreținere sau adopție, inclusiv cu încălcarea dreptului de proprietate. Totodată, prevederea este în contradicție cu art. 10 lit. a), care instituie obligația de microcipare și înregistrare tocmai în scopul identificării proprietarului, ceea ce presupune recunoașterea legăturii juridice dintre câine și deținător. Recomandări: revizuirea definiției „câinelui fără stăpân” prin excluderea expresă a câinilor identificați prin microcipare sau alte semne de proprietate, cu excepția	- Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; - Utilizarea neuniformă a termenilor; - Lacunele de drept; - Prevederi care încalcă drepturile / libertățile

	situațiilor în care se constată abandonul în condițiile definite de regulament; • corelarea definițiilor din Art. 4 cu obligațiile prevăzute la Art. 10, pentru a asigura coerență terminologică și normativă; • introducerea, dacă este necesar, a unei categorii distincte (ex. „câine pierdut” sau „câine temporar nesupravegheat”), cu regim juridic clar delimitat.	
Art.4 Definirea termenilor <i>Persoana care deține un câine de companie</i> - persoană juridică sau fizică, care îngrijește de un câine care îi aparține în baza dreptului de proprietate sau altor drepturi care nu contravin legislației în vigoare a Republicii Moldova.	Obiecții: Formularea recurge la o trimitere generală și vagă la „alte drepturi care nu contravin legislației în vigoare”, fără a specifica despre ce tipuri de drepturi este vorba. Această vaguitate creează incertitudine juridică cu privire la cine poate fi considerat, în mod legitim, deținător al unui câine de companie și în ce condiții. Totodată, trimiterea nedelimitată la „legislația în vigoare” nu respectă cerințele de precizie prevăzute la art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, care impune indicarea expresă a actului normativ citat atunci când se face trimitere la norme externe. Această formulare generală permite interpretări largi și potențial abuzive, inclusiv în ceea ce privește asumarea responsabilității juridice pentru câine și dreptul de a-l adopta, preda sau solicita înapoi. Recomandări: • Reformularea definiției prin enumerarea exemplificativă a principalelor forme legale de deținere acceptate; • Evitarea trimiterii vagi la „drepturi care nu contravin legislației” și înlocuirea acestora cu formulări mai precise și previzibile juridic.	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Normele de trimitere; • Normele de blanchetă; • Lacunele de drept
Art.4 Definirea termenilor <i>Câini considerați periculoși</i> - câinii care au manifestat deja agresivitate, fără a fi provocați,	Obiecții: Definiția propusă este vagă și incompletă, generând multiple ambiguități normative:	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Normele de trimitere;

față de oameni și animale, fapt confirmat de reclamant și martori, confirmat printr-un proces verbal corespunzător (act), întocmit în conformitate cu cerințele legislației Republicii Moldova	Trimiterea la „cerințele legislației Republicii Moldova” este neclară și neselectivă – nu este precizat care anume acte normative reglementează acest tip de proces-verbal și în ce condiții poate fi emis. Nu este menționată autoritatea competentă (persoana sau instituția) care este abilitată legal să întocmească procesul-verbal – absența acestei informații afectează validitatea procedurală și deschide calea interpretărilor arbitrare. Nu este prevăzută o procedură de contestare a procesului-verbal sau de reevaluare a situației, ceea ce contravine cerințelor de transparență și drept la apărare (ex. pentru proprietarul câinelui). Condiționarea definiției de existența martorilor este problematică – pot exista situații reale de agresivitate în care nu există martori, iar excluderea acestora afectează obiectivitatea stabilirii faptelor. În această formă, norma contravine principiilor de claritate, coerență și previzibilitate prevăzute în Legea nr. 100/2017, dar și dreptului la contestare reglementat de Constituție și legislația contenciosului administrativ. Recomandări: • Stabilirea expresă a autorității sau instituției competente pentru constatarea agresivității și întocmirea procesului-verbal (ex. angajați ai serviciului veterinar, poliție locală, funcționar delegat); • Aprobarea prin act administrativ a unui model-tip de proces-verbal; • Completarea normei cu prevederi privind posibilitatea contestării procesului-verbal de către proprietarul animalului; • Reformularea părții referitoare la martori astfel încât aceștia să fie o probă complementară, nu obligatorie, pentru evitarea injustițiilor în absența unor martori oculari.	• Lacunele de drept; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților publice; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de control și supraveghere.
---	--	--

Art.4 Definirea termenilor <i>Cruzime față de câini</i> - tratarea câinilor, inclusiv a câinilor fără stăpân, care poate provoca sau a provocat chinuri acestora, le-a cauzat dureri fizice, suferințe, inclusiv vătămări corporale, răniri, mutilări, uciderea sau alte vătămări aduse vieții sau sănătății unui câine (inclusiv tortura, foamea, setea, bătaia, alte acțiuni), incitarea unui câine împotriva altuia, precum și încălcarea prevederilor care se referă la bunăstarea lor;	Obiecții: Definiția cuprinde o formulare excesiv de deschisă și imprecisă, în special prin utilizarea sintagmei „alte acțiuni”, care nu este nici definită, nici limitată în vreun fel. Această formulare creează un cadru normativ cu marjă largă de discreționaritate, întrucât permite autorităților să califice drept „cruzime” orice acțiune care nu este explicit reglementată, fără criterii obiective sau standarde minime. Astfel, există riscul ca persoane să fie sancționate pentru conduite care nu sunt previzibile ca fiind interzise. În plus, o parte din comportamentele enumerate (ex. „tortura, bătaia, incitarea unui câine împotriva altuia”) sunt deja calificate juridic în Codul penal sau Codul contravențional, iar duplicarea lor fără o delimitare clară poate genera confuzii în aplicare. Recomandări: • Eliminarea sau reformularea sintagmei „alte acțiuni”, prin: a) fie enumerarea exemplificativă a unor categorii concrete și limitate; b) fie trimiterea la un act normativ superior care definește noțiunea de cruzime față de animale (ex. Codul contravențional sau penal); • Separarea explicită a conduitei administrative interzise (ce ține de regulament) de conduita penală sau contravențională deja reglementată de lege.	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Normele de blanchetă; • Conflictul normelor de drept; • Lacunele de drept; • Confundarea/dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare; • Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcare
Art.4 Definirea termenilor <i>Registrul electronic local de evidență al câinilor</i> – registru ținut de Azilul pentru câinii fără stăpân, pentru înregistrarea câinilor cu și fără stăpân.	Obiecții: Există o incoerență logică și instituțională în formularea acestei definiții. Registrul este atribuit în gestiunea Azilului pentru câinii fără stăpân, însă include și înregistrarea câinilor cu stăpân, categorie ce excede domeniul de activitate al azilului. Această suprapunere instituțională poate crea confuzii privind competența administrativă și regimul juridic al datelor înregistrate. Nu este clar dacă Azilul este autorizat să gestioneze date despre câinii cu	• Atribuțiile excesive sau contrare statutului entității publice; • Atribuțiile paralele; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de control și supraveghere (ierarhic, intern, public);

	stăpân (proprietate privată), și în ce temei legal. Mai mult, nu sunt precizate obiectivele, modul de funcționare sau măsurile de protecție a datelor personale în cadrul acestui registru, deși ar implica date despre proprietari. Totodată, Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal impune reglementări stricte privind gestionarea unor asemenea evidențe electronice, iar lipsa mențiunii acestora afectează conformitatea actului (similar a se vedea și Legea 195/2024 care va înlocui Legea nr.133/2011). Recomandări: • Clarificarea scopului și sferei de aplicare a registrului: dacă este destinat doar câinilor fără stăpân (gestionari de azil) sau și celor cu stăpân (caz în care ar fi necesar un alt operator și alt temei legal); • Reformularea definiției „Registrul electronic local de evidență al câinilor”; • Precizarea bazei legale pentru colectarea și prelucrarea datelor, a responsabilului de registru și a categoriilor de informații înregistrate.	• Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Normele irealizabile; • Lacunele de drept
Art.5 lit.b): Autoritățile administrației publice locale îndeplinesc următoarele atribuții: b) asigură, la nivel local, realizarea și respectarea prezentelor reguli și legislației în vigoare, în colaborare cu organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor;	Obiecții: Formularea normei este vagă și generală, întrucât face referire la „legislația în vigoare” fără a specifica în mod concret actele normative relevante sau domeniile reglementate. Această trimitere generică este contrară art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, care prevede că trimiterile la alte norme juridice trebuie să fie explicite și precise, indicând actul, numărul și anul adoptării. Formularea actuală creează confuzie cu privire la delimitarea responsabilităților legale dintre autoritățile administrației publice locale și organizațiile necomerciale implicate în domeniul protecției animalelor. Prin utilizarea expresiei „în colaborare cu...”, fără alte clarificări, se poate interpreta eronat că responsabilitatea de implementare	• Normele de trimitere; • Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Lipsa / ambiguitatea procedurilor administrative; • Atribuțiile paralele; • Promovarea intereselor contrar interesului public; • Lipsa responsabilității clare pentru încălcare.

	a prezentelor reguli este partajată sau transferată parțial acestor organizații, ceea ce contravine principiului legal al exercitării exclusive a atribuțiilor publice de către autoritățile competente, conform Legii nr. 436/2006 și Legii nr. 100/2017. Lipsa unei delimitări clare creează risc de coruptibilitate prin transfer informal de competențe către entități care nu au responsabilitate publică directă, precum și risc de tratament inegal în selectarea partenerilor. Recomandări: • Înlocuirea formulării generale cu o trimitere expresă, exemplificativă, la principalele acte normative relevante (ex. Codul contravențional, Legea privind protecția animalelor); • Reformularea textului pentru a menține rolul exclusiv al autorităților în asigurarea respectării regulamentului, iar colaborarea cu organizațiile necomerciale să fie exprimată ca suport auxiliar, de tip consultativ sau logistic;	
Art.5 lit.d): Autoritățile administrației publice locale îndeplinesc următoarele atribuții: d) aplică și prezintă propuneri de modificare a actelor normative, precum și elaborează regulamente în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și actelor normative aprobate în temeiul acesteia;	Obiecții: Formularea conține o trimitere vagă la legislația în vigoare și actele normative aprobate în temeiul acesteia, fără indicarea unor repere normative clare și relevante pentru obiectul de reglementare. Acest tip de formulare nu respectă exigențele de precizie și claritate prevăzute de art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, care impune ca trimiterile la norme externe să indice expres denumirea, numărul și anul adoptării actului respectiv. Totodată, sintagma „aplică și prezintă propuneri de modificare a actelor normative” este prea generală și nespecifică atribuțiilor concrete ale administrației publice locale, nefiind clar dacă se referă la acte normative locale sau centrale și în ce condiții are loc acest proces. Această lipsă de precizare creează incertitudine juridică și poate duce la	• Normele de trimitere; • Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Atribuțiile care admit derogări și interpretări abuzive; • Atribuțiile excesive sau contrare statutului entității publice; • Lipsa responsabilității clare pentru încălcare.

	interpretări extensiv-abuzive privind competențele autorității locale. Recomandări: • Reformularea textului pentru a delimita clar nivelul actelor normative vizate (locale vs. naționale); • Înlocuirea sintagmei generale „legislația în vigoare și actele normative aprobate în temeiul acesteia” cu o trimitere explicită sau exemplificativă la legislația relevantă pentru domeniul reglementat.	
Art.5 lit.e): Autoritățile administrației publice locale îndeplinesc următoarele atribuții: e) creează, susține financiar și asigură funcționarea Azilului pentru cîinii fără stăpîn;	Obiecții: Formularea impune APL Cahul o obligație formală de a crea, finanța și gestiona direct un azil pentru câini fără stăpîn, fără a corela această obligație cu realitățile bugetare, capacitățile instituționale și cadrul legal aferent. Nu sunt prevăzute opțiuni alternative (ex. externalizarea serviciilor, parteneriate cu ONG-uri sau agenți economici), iar lipsa acestor clarificări poate conduce la o aplicare formalistă, ineficientă sau chiar inoperabilă. APL Cahul este, conform legii, responsabilă pentru reglementarea și susținerea unor servicii locale, însă în lipsa unor garanții bugetare suficiente, norma riscă să creeze obligații iluzorii sau neexecutabile, contrar principiilor de eficiență și realism bugetar. Legislația privind finanțele publice locale impune corelarea responsabilităților cu sursele bugetare. Totodată, nu este reglementată posibilitatea încheierii de parteneriate public-private, colaborări intercomunitare sau contracte de prestare servicii, care ar permite APL Cahul să asigure aceste funcții fără a-și asuma exclusiv toate costurile și obligațiile administrative. Recomandări: Reformularea normei pentru a permite APL Cahul flexibilitate în alegerea metodei de organizare a serviciului, inclusiv: • opțiunea de creare și gestionare directă a unui azil;	• Normele irealizabile; • Atribuțiile excesive sau contrare statutului entității publice; • Promovarea intereselor contrar interesului public; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Costurile exagerate în raport cu beneficiul public.

	• posibilitatea de a contracta servicii externe specializate; • stabilirea de parteneriate public-private sau cu ONG-uri;	
Art.6 lit.b): Azilul pentru cîinii fără stăpîn din municipiul Cahul realizează următoarele activități: b) ține Registrul electronic local de evidență al cîinilor de companie cu și fără stăpîn din teritoriu și organizează programe de înregistrare a cîinilor de companie;	Obiecții: Norma atribuie Azilului responsabilitatea gestionării unui registru electronic care cuprinde date despre cîini cu și fără stăpîn, însă nu prevede nicio reglementare privind funcționarea acestuia, conținutul, accesul sau protecția datelor personale ale deținătorilor. Această lipsă de reglementare contravine principiilor de legalitate, transparență și protecție a datelor, în special celor prevăzute de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Registrul poate conține informații despre proprietari (persoane fizice), locații de deținere, date de contact – toate fiind informații cu caracter personal. În lipsa unor dispoziții clare privind baza legală a prelucrării, persoanele împuternicite, drepturile subiecților vizați și măsurile de securitate, se creează un risc major de încălcare a legislației privind datele personale. Totodată, nu este precizat modul de interacțiune al cetățenilor cu acest registru (acces la date, actualizare, contestare), nici cum se corelează acest registru local cu evidențele existente la nivel național (dacă există). Recomandări: • Completarea normei cu prevederi privind: - obiectul registrului – ce categorii de date se colectează și în ce scop; - baza legală a prelucrării – cu trimitere expresă la Legea nr. 133/2011; - persoanele autorizate să acceseze și să gestioneze registrul; - drepturile subiecților de date (proprietarii de cîini);	• Lacunele de drept; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de control și supraveghere; • Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public; • Lipsa / insuficiența transparenței entităților publice; • Lipsa responsabilității clare pentru încălcare; • Prevederi care încalcă drepturile / libertățile.

	- măsurile de securitate aplicabile sistemului informatic; • Alternativ, includerea unui articol separat în regulament care să reglementeze explicit funcționarea Registrului electronic.	
Art.6 lit.i): Azilul pentru câinii fără stăpân din municipiul Cahul realizează următoarele activități: i) administrează și plasează prin mijloacele disponibile informații privind activitatea acesteia, privind câinii în ceea ce privește: capturarea; pierderea; găsirea; despre locurile din care au fost capturate (adresa, aria și poza) și alte informații relevante;	Obiecții: Utilizarea sintagmei „mijloacele disponibile” este imprecisă și lipsită de claritate normativă, ceea ce generează incertitudine în aplicare și permite interpretări arbitrare din partea autorității responsabile. Nu este clar dacă această formulare se referă la mijloace tehnice (website, rețele sociale, panouri publice etc.), mijloace financiare sau capacitate instituțională. Lipsa unei delimitări clare privind canalele oficiale și frecvența publicării informațiilor reduce transparența activității azilului și afectează accesul efectiv al cetățenilor la informațiile de interes public. De asemenea, noțiunea de „alte informații relevante” este prea generală și creează o marjă de selecție discreționară a ceea ce se publică. Recomandări: • Reformularea normei pentru a preciza expres tipurile de canale informaționale utilizate (ex. pagina web oficială a Primăriei Cahul, panou informativ la azil, sistem informatic de evidență); • Înlocuirea expresiei „mijloacele disponibile” cu o formulare de tipul: „prin canalele de informare oficiale și accesibile publicului, inclusiv platforma electronică a APL Cahul”; • Limitarea noțiunii „alte informații relevante” prin trimitere la o listă deschisă sau criterii obiective (ex. informații necesare pentru identificarea, returnarea sau adoptarea câinilor).	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Lipsa / insuficiența transparenței entităților publice; • Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative.
Art.6 lit.j): Azilul pentru câinii fără stăpân din municipiul Cahul realizează următoarele activități:	Obiecții: Norma este incompletă și imprecisă, întrucât nu reglementează procedura concretă de adopție a câinilor fără stăpân. Se face trimitere la existența unui program elaborat	• Lacunele de drept; • Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive;

j) elaborează și gestionează programul privind adopția câinilor. Identifică și încheie contracte cu persoanele care acceptă să aibă grijă temporară de câinii fără adăpost - curatorul câinilor, până la adopția lor.	de Azil, dar nu sunt stabilite nici principiile, nici condițiile minime privind: - cine poate adopta un câine; - criteriile de eligibilitate ale solicitantului (vârstă, capacitate juridică, condiții de întreținere etc.); - eventualele interdicții la adopție; - conținutul contractului de adopție; - procedura de verificare, supraveghere și responsabilitate după adopție. Această omisiune creează incertitudine juridică și lasă la discreția totală a Azilului elaborarea unor reguli care, prin natura lor, afectează raporturi între persoane și statutul juridic al animalului. Lipsa unui cadru reglementat poate duce la tratamente inegale sau la abuzuri administrative. În plus, noțiunea de „curator al câinilor” este utilizată fără a fi definită sau reglementată în act, ceea ce poate genera confuzii privind drepturile, obligațiile și durata acestui tip de raport juridic temporar. Recomandări: • Completarea Regulamentului cu un capitol separat privind procedura de adopție, care să includă: - criterii de eligibilitate și excludere; - documente necesare și pașii procedurali; - drepturile și obligațiile părților; - regimul juridic al contractului de adopție; • Definirea expresă a termenului „curator al câinilor” și stabilirea condițiilor de eligibilitate, duratei și formei juridice a angajamentului asumat de acesta; • Eventual, includerea unui model orientativ de contract ca anexă la regulament.	• Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul normativ sau în proiect; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților publice.
Art.6 lit.k): Azilul pentru câinii fără stăpân din municipiul Cahul realizează următoarele activități: k) locul de amplasare a Azilului este identificat și gestionat de	Obiecții: Norma este lacunara și insuficient reglementată, întrucât stabilește în mod general competența Primăriei Cahul de a identifica și gestiona amplasamentul Azilului, fără a prevedea criterii tehnice, urbanistice	• Lacunele de drept; • Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive;

către Primăria municipiului Cahul	sau funcționale care trebuie respectate la alegerea și amenajarea acestui loc. În lipsa unor minime cerințe de amplasare (ex. distanța față de zonele locuite, accesibilitate, utilități, compatibilitate urbanistică, protecția mediului și sănătății publice), există riscul ca alegerea amplasamentului să fie discreționară, să afecteze zonele rezidențiale sau să genereze conflicte cu alte funcțiuni ale teritoriului. De asemenea, nu este menționat regimul de consultare publică sau avizare, ceea ce poate duce la lipsa de transparență în procesul decizional privind o infrastructură care are impact social și ecologic major. Recomandări: Completarea normei cu prevederi care să stabilească: • cerințe minime privind suprafața, amplasarea și condițiile tehnico-sanitare ale locației; • obligația respectării documentației urbanistice aprobate (plan urbanistic general, zonare funcțională); • realizarea consultărilor publice prealabile amplasării;	• Lipsa/insuficiența transparenței entităților publice; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de control și supraveghere.
Art.6 lit.l): Azilul pentru câinii fără stăpân din municipiul Cahul realizează următoarele activități: l) cheltuielile privind statele de personal, întreținerea Azilului, activitatea de microcipare, sterilizare, capturare, transportare a câinilor cu și fără stăpîn, și alte categorii de cheltuieli, vor fi apreciate de Primăria municipiului Cahul, cu consultarea Asociațiilor, în limita bugetului aprobat de către Consiliul municipal Cahul	Obiecții: Formularea acestei norme lasă o marjă excesivă de discreție în aprecierea și alocarea cheltuielilor pentru funcționarea Azilului și derularea serviciilor aferente. Nu sunt prevăzute criterii obiective sau proceduri de fundamentare bugetară, iar consultarea Asociațiilor (nedefinite) nu are un cadru formalizat sau transparent. Se omit aspecte esențiale privind: • criteriile de selecție a Asociațiilor implicate în consultare (nu se stabilește dacă sunt ONG-uri, dacă sunt înregistrate, specializate, acreditate etc.); • lipsa oricărei referiri la regimul juridic al achizițiilor publice, în contextul în care activitățile menționate (capturare,	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Utilizarea neuniformă a termenilor; • Lipsa/insuficiența transparenței entităților publice; • Costurile exagerate în raport cu beneficiul public; • Promovarea intereselor contrar interesului public; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative;

	sterilizare, transport etc.) sunt, în mod vădit, contractabile; - lipsa unei proceduri clare de selecție a contractorilor, care poate conduce la tratament preferențial sau conflicte de interese, în contradicție cu prevederile Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice și Legea nr. 82/2017 privind integritatea. Această reglementare insuficientă deschide calea unor decizii administrative netransparente, fără control public efectiv, ceea ce constituie un potențial element de coruptibilitate (favorizarea unor operatori, lipsa concurenței etc.). Recomandări: - Reformularea textului pentru a include: - criterii obiective de fundamentare a cheltuielilor (ex. în baza planurilor anuale de activitate și a devizelor estimative); - reglementarea clară a procedurii de achiziție publică, cu trimitere la legislația națională aplicabilă; - precizarea că „asociațiile” consultate trebuie să fie organizații non-profit înregistrate, cu activitate dovedită în domeniul protecției animalelor; - Eventual, introducerea unui mecanism de raportare și publicare anuală a cheltuielilor, pentru transparență bugetară.	- Lipsa/insuficiența mecanismelor de control și supraveghere; - Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor autorităților publice.
Art.7 alin.(2): Se permite deținerea până la 5 câini și până la 5 pisici pe teritoriul gospodăriilor individuale, iar în apartamente în număr de cel mult 2 câini sau 2 pisici	Obiecții: Regulamentul nu conține norme tranzitorii privind situațiile deja existente. Astfel, nu este clar dacă persoanele care, la data intrării în vigoare a regulamentului, dețin un număr mai mare de animale vor fi obligate să se conformeze retroactiv. Această omisiune este contrară principiului neretroactivității actului normativ, reglementat de art. 73 din Legea nr. 100/2017 și art. 22 din Constituție. Deși regulamentul vizează în mod explicit regimul de întreținere al câinilor, norma	- Lacunele de drept; - Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; - Omisiune / ignorare a drepturilor / libertăților; - Prevederi discriminatorii;

	include și limitări privind numărul de pisici, fără a exista o justificare în cuprinsul actului sau o fundamentare legală specifică, ceea ce denotă extinderea obiectului de reglementare în afara cadrului anunțat și consultat. Criteriul tipului de proprietate (gospodărie/apartament) este arbitrar și inechitabil. Nu este rațional ca o gospodărie individuală de 30 m² să permită 5 câini, iar un apartament de 150 m² să permită doar 2. Această diferențiere produce tratamente inegale între cetățeni aflați în situații comparabile, contravenind art. 16 din Constituție. Totodată, norma nu prevede mecanisme de derogare, în cazuri justificate (ex. deținători autorizați, crescători profesioniști, activități de protecție a animalelor etc.). Recomandări: • Introducerea unei dispoziții tranzitorii care să reglementeze situația deținerii deja existente a unui număr mai mare de câini/pisici; • Excluderea referinței la pisici, dacă regulamentul se aplică strict câinilor (conform titlului și conținutului general al actului); • Reformularea criteriilor de limitare numerică a animalelor de companie prin corelare cu suprafața locuinței, tipul de activitate desfășurată, condițiile sanitar-veterinare și capacitatea de întreținere; • Introducerea posibilității de excepții reglementate	• Atribuțiile care admit derogări și interpretări abuzive.
Art.7 alin.(2) lit.a): Excepție de la regulă pot fi persoanele care acceptă să aibă grijă de animalele fără adăpost - curatorul câinilor, cu condiția că se va încheia un contract de întreținere temporară, până la adopția animalului.	Obiecții: Norma prevede o excepție rezonabilă de la limita numerică impusă deținerii de câini, însă formularea este vagă și incompletă, ceea ce creează riscuri de aplicare discreționară: • Nu este stabilit un număr maxim de câini ce pot fi întreținuți de un „curator”. Această lipsă de plafon poate conduce la situații de aglomerare, neglijență sau abuz, afectând bunăstarea animalelor și	• Lacunele de drept; • Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul normativ sau în proiect;

	condițiile sanitar-epidemiologice în zonele urbane. • Nu este reglementat un termen maxim de întreținere temporară, deși norma indică faptul că această perioadă se încheie la momentul adopției. În absența unei durate limită, există riscul ca întreținerea „temporară” să devină, în fapt, o formă de adopție nereglementată și fără control din partea autorităților. • Nu este prevăzut conținutul contractului de întreținere, condițiile de încetare, obligațiile părților sau modul de monitorizare. Acest lucru generează insecuranță juridică și lipsă de protecție pentru câini și pentru curatori. • Termenul „curator” este utilizat fără definiție, deși are conotații juridice specifice în alte domenii, ceea ce poate crea confuzii privind natura și limitele acestui raport. Recomandări: • Stabilirea numărului maxim de câini care pot fi întreținuți temporar de un curator, în funcție de capacitatea locativă și condițiile sanitare; • Precizarea duratei maxime a întreținerii temporare (ex. 60 de zile), cu posibilitatea de prelungire motivată; • Introducerea unui articol distinct privind regimul de curatoriat, cu prevederi clare despre: - condițiile de eligibilitate a curatorului; - forma și conținutul contractului (sugestie: anexă-model); - obligațiile legale și responsabilitatea în caz de neglijență sau abandon; • Definirea expresă a termenului „curator” în secțiunea de termeni.	• Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților publice.
Art.7 alin.(2) lit.b): Deținerea câinilor de companie în interiorul apartamentului se	Obiecții: Ultima parte a normei introduce o condiționare ambiguă și dificil de aplicat în	• Lacunele de drept;

condiționează de obligația proprietarului de a asigura vaccinarea împotriva rabiei o dată pe an, deparazitarea și igienizarea acestuia cel puțin o dată la șase luni, precum și de inconveniențele care pot fi create vecinilor.	practică: „de inconveniențele care pot fi create vecinilor”. Acest concept este nespecificat în conținut, întindere și criterii de apreciere, ceea ce determină un risc de interpretare arbitrară și posibil conflict de aplicare între cetățeni și autoritate. Lipsa unei definiții sau a unor exemple obiective (ex. zgomot excesiv, mirosuri insuportabile, murdărirea spațiilor comune etc.) creează incertitudine juridică și afectează caracterul previzibil al normei. De asemenea, nu este precizat: - cine constată existența acestor „inconveniențe”; - ce procedură se aplică pentru soluționarea reclamațiilor; - ce măsuri se iau în caz de încălcare (avertisment, sancțiune, interdicție). Această omisiune reduce eficiența normei și poate crea tensiuni comunitare, fără instrumente clare de mediere sau sancționare. Recomandări: • Reformularea sintagmei într-un limbaj juridic clar, de exemplu: „cu condiția de a nu cauza disconfort locatarilor din imobilele învecinate, prin zgomote persistente, mirosuri neplăcute, murdărirea spațiilor comune sau alte acțiuni care afectează traiul civilizat în condominiu, conform normelor sanitar-veterinare și regulilor de conviețuire socială.” • Introducerea unei proceduri de constatare a încălcărilor, care să implice o autoritate competentă (ex. serviciul sanitar, direcția de salubritate, administratorul blocului); • Clarificarea consecințelor aplicabile în caz de nerespectare a obligațiilor (avertisment, interdicție temporară etc.).	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților publice.
Art.7 alin.(2) lit.d): Câinii de companie din cadrul gospodăriilor individuale trebuie să fie îngrădiți în modul	Obiecții: Sintagma „modul corespunzător” este lipsită de conținut normativ și nu stabilește cerințe minime, criterii tehnice sau standarde	• Lacunele de drept;

corespunzător încât să nu permită evadarea acestora și agresarea trecătorilor prin mușcătură.	obiective privind modalitatea de îngrădire a câinilor. În lipsa unor repere clare (ex. tipul gardului, înălțimea minimă, rezistența, măsuri suplimentare de siguranță), norma este susceptibilă de interpretări subiective și aplicare neuniformă. Această imprecizie afectează previzibilitatea normei și poate conduce la situații în care proprietarii nu pot anticipa dacă măsurile adoptate sunt considerate suficiente de către autorități, ceea ce contravine cerințelor de claritate și securitate juridică prevăzute de Legea nr. 100/2017. Recomandări: • Reformularea normei prin stabilirea unor cerințe minime de îngrădire, fie direct în textul regulamentului, fie prin trimitere la standarde sanitar-veterinare sau norme tehnice aplicabile; • De exemplu, se poate prevedea că îngrădirea trebuie să fie: suficient de înaltă și rezistentă pentru a preveni evadarea; adaptată taliei și comportamentului câinelui; astfel încât să excludă accesul direct al câinelui la spațiile publice. • Alternativ, introducerea unei prevederi care să mandateze aprobarea unor norme tehnice secundare clare și publice.	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative.
Art.7 alin.(2) lit.e): Antreprenorii și organizațiile, pe teritoriul cărora sunt plasați câini, sunt obligați, din cont propriu să microcipizeze și să sterilizeze câinii, să asigure protecția acestora cât și sunt deplin responsabili pentru comportamentul lor. Să nu permită părăsirea teritoriului întreprinderii. Art.6 lit.f): Azilul pentru câinii fără stăpân din municipiul Cahul realizează următoarele activități	Obiecții: Normele analizate conțin reglementări contradictorii și potențial discriminatorii: • Tratatment inegal între deținătorii de câini: persoanele fizice beneficiază de servicii gratuite de microcipare și sterilizare oferite de Azil (art. 6 lit. f)), în timp ce antreprenorii și organizațiile sunt obligate să suporte integral costurile pentru aceleași servicii (art. 7 alin. (2) lit. e)). Nu se oferă niciun temei legal sau justificare obiectivă pentru această diferențiere, ceea ce contravine principiului egalității prevăzut la art. 16 din Constituție.	• Lacunele de drept; • Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Prevederi discriminatorii.

organizează, efectuează și monitorizează programele de sterilizare și microcipare gratuită a câinilor de companie cu și fără stăpân	• Termenul „plasați câini” este vag și susceptibil de interpretare arbitrară. Nu este clar dacă se referă la animale care se adăpostesc spontan pe teritoriul întreprinderii sau la animale îngrijite voluntar de entitate. În lipsa acestei clarificări, obligațiile impuse pot fi excesive sau inaplicabile. • Totodată, obligația de a fi „deplin responsabili pentru comportamentul câinilor” este disproporționată și lipsită de fundament legal clar, în special în cazurile în care animalele nu sunt în proprietatea entității, ci doar se adăpostesc temporar pe teritoriul său. Recomandări: • Armonizarea normelor din art. 6 lit. f) și art. 7 alin. (2) lit. e), astfel încât toți deținătorii (persoane fizice sau juridice) să aibă acces echitabil la serviciile oferite de autoritatea locală; • Clarificarea situațiilor în care antreprenorii sau organizațiile devin responsabili legal pentru câinii de pe teritoriul lor; • Reformularea expresă a termenului „plasați câini” (ex. „câini tolerați sau întreținuți în mod voluntar de entitate”); • Introducerea unei prevederi care să stabilească colaborarea voluntară între APL, Azil și întreprinderi, prin acorduri sau contracte standardizate, în vederea asumării responsabilității pentru animale fără adăpost.	
Art.8 alin.(2) lit.h): Persoana care deține câini este obligată: h) să ia măsuri în vederea reducerii reproducției neplanificate;	Obiecții: Norma impune o obligație importantă, însă formularea acesteia este prea vagă și generală, ceea ce afectează caracterul său juridic și eficiența aplicării. Sintagma „să ia măsuri” nu este definită și nici nu sunt exemplificate acțiunile vizate (ex. sterilizare, separarea câinilor pe sexe, consultarea unui veterinar etc.), ceea ce face ca norma să fie neclară și susceptibilă de interpretări subiective.	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcare.

	De asemenea, nu sunt precizate consecințele nerespectării obligației, ceea ce afectează forța coercitivă a normei și aplicabilitatea sa practică. Recomandări: • Reformularea normei prin precizarea expresă a tipului de măsuri vizate; • Introducerea unor derogări reglementate pentru cazuri justificate (de ex. canise autorizate, câini destinați reproducerii în scopuri certificate); • Stabilirea mecanismului de monitorizare și sancționare a încălcării obligației.	
Art.8 alin.(2) lit.k): Persoana care deține câini este obligată: k) să nu lase câinii de companie legați în spațiile publice mai mult de 3 ore;	Obiecții: Deși norma urmărește un obiectiv legitim (prevenirea cruzimii față de animale), aceasta este formulată într-un mod vag și incomplet, din următoarele considerente: • Nu sunt prevăzute mecanisme clare de supraveghere sau constatare a duratei în care un câine este lăsat legat în spațiul public. Lipsesc prevederi privind: - cine este autoritatea competentă să monitorizeze respectarea acestei interdicții; - cum se determină începutul și finalul intervalului de 3 ore; - ce probe sunt considerate suficiente pentru constatarea încălcării (ex. înregistrări video, martori etc.). • Norma nu prevede sancțiuni, nici trimiteri la reglementări complementare (Cod contravențional sau regulamentul de ordine publică local), ceea ce diminuează forța coercitivă a obligației. • Formularea este de asemenea rigidă, neincluzând circumstanțe excepționale (urgente, absențe scurte neintenționate etc.), ceea ce poate duce la aplicări abuzive sau disproporționate.	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcare.

	Recomandări: • Reformularea normei pentru a preciza că durata maximă este orientativă și are ca scop evitarea expunerii nejustificate a animalelor; • Introducerea unui mecanism de constatare în cooperare cu Azilul și/sau Poliția, cu reguli clare de sesizare și documentare; • Posibilă completare cu o instrucțiune locală aprobată de consiliu, privind supravegherea și documentarea comportamentului iresponsabil față de animale.	
Art.8 alin.(2) lit.I): Persoana care deține câini este obligată: I) să scoată câinii la plimbare doar în lesă scurtă, cu excepția puilor mai mici de 3 luni;	Obiecții: Norma utilizează sintagma „lesă scurtă”, fără a o defini sau a stabili criterii obiective de determinare a acesteia. În lipsa unei clarificări (ex. lungime maximă admisă, caracteristici tehnice), noțiunea rămâne interpretabilă și subiectivă, ceea ce poate conduce la aplicări neuniforme sau arbitrar din partea autorităților de control. De asemenea, nu este clar dacă obligația se referă exclusiv la lungimea lesei sau și la alte elemente (ex. tipul lesei, materialul, mecanismul de blocare), iar excepția prevăzută pentru puii mai mici de 3 luni nu este corelată cu considerente de siguranță sau bunăstare animală. Această imprecizie afectează previzibilitatea normei și capacitatea deținătorilor de câini de a se conforma în mod clar obligațiilor stabilite. Recomandări: • Definirea expresă a sintagmei „lesă scurtă” în secțiunea de definiții (Art. 4), de exemplu prin indicarea unei lungimi maxime admise; • Alternativ, reformularea normei prin trimitere la standarde sanitar-veterinare sau reguli de siguranță publică;	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Norme irealizabile.

	Corelarea excepției pentru pui cu o justificare clară sau cu măsuri alternative de control.	
Art.8 alin.(2) lit.n): Persoana care deține câini este obligată: n) să asigure un comportament adecvat al câinilor, să prevină cauzarea din partea lui a pericolului pentru alte animale și pentru oameni;	Obiecții: Norma utilizează expresia „comportament adecvat al câinilor”, fără a defini ce înseamnă „adecvat” în contextul actului normativ. Această formulare este vagă și susceptibilă de interpretări subiective, ceea ce poate duce la aplicarea neuniformă a normei sau chiar abuzuri din partea autorităților în constatarea nerespectării acesteia. Totodată, obligația de a „preveni cauzarea pericolului” este formulată general, fără a distinge între: - comportamentul agresiv spontan și cel provocat; - tipurile de pericol (fizic, psihologic, social); - gradul de diligență cerut de deținătorul câinelui. Această lipsă de claritate afectează previzibilitatea și caracterul executoriu al normei. Recomandări: - Reformularea normei pentru a introduce referințe clare la comportamente concrete interzise sau prevenite (ex. agresivitate, atac, lătrat excesiv, comportament necontrolat); - Eventual, introducerea unei trimiteri la regulamentul de ordine publică locală sau la standarde sanitar-veterinare pentru comportamentul canin; - Definirea noțiunii de „comportament adecvat” în secțiunea de termeni (Art. 4) sau într-un act subsecvent (ex. instrucțiuni ale Azilului sau ale autorității locale).	- Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; - Norme irealizabile.
Art.9 alin.(1) lit.b): să asigure comportamentul câinilor în măsura în care să nu prezinte pericol pentru	Obiecții: Formularea normei este problematică din mai multe puncte de vedere:	- Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; - Norme irealizabile.

sănătatea oamenilor, să anticipeze daunele cauzate de câini față de alte animale, și daunele cauzate sănătății cetățenilor și proprietății acestora;	• Noțiunea de „anticipare a daunelor” este excesiv de generală și nedefinită, impunând o obligație care depășește capacitatea obiectivă a oricărui deținător de câini. Nu este clar ce se înțelege prin anticipare, în ce măsură este aceasta realizabilă, și care este standardul de diligență așteptat. • Termenul „comportamentul câinilor” este utilizat ca un element pe care proprietarul ar trebui să-l controleze în totalitate, fără a ține cont de comportamentele spontane sau neprovocate, ceea ce face norma nerealistă și greu de aplicat. • În plus, fraza este ambiguu structurată, cumulând mai multe idei (sănătatea oamenilor, alte animale, proprietăți), fără delimitări sau ierarhizare clară a tipurilor de risc și responsabilitate. Recomandări: • Reformularea normei pentru a reflecta responsabilitatea rezonabilă și standardul de diligență aplicabil unui deținător de animale; • Eventual, completarea cu criterii obiective (lesă, botniță, supraveghere vizuală, gard etc.) care definesc comportamentul preventiv.	
Art.9 alin.(1) lit.d): La întreținerea câinilor de companie deținătorii sunt obligați: d) să dețină un certificat special la întreținerea câinilor de rase, care necesită o responsabilitate specială;	Obiecții: Norma conține formulări vagi și neclare, care afectează grav previzibilitatea și aplicabilitatea ei: • Nu este definit ce se înțelege prin „certificat special” – lipsesc indicații privind: - autoritatea competentă care îl eliberează; - temeiul legal al obligativității acestuia; - conținutul certificatului și valabilitatea lui; - condițiile și procedura de obținere. • De asemenea, expresia „câini de rase care necesită o responsabilitate specială”	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul normativ sau în proiect; • Utilizarea neuniformă a termenilor; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative.

	este ambiguă și deschide calea interpretărilor arbitrare. Nu sunt specificate: - care sunt rasele vizate; - cine stabilește această clasificare; - ce presupune „responsabilitatea specială” (condiții de spațiu, supraveghere, comportament, pericol etc.). • Această lipsă de claritate face norma inaplicabilă în mod uniform și poate genera abuzuri sau inegalități de tratament între cetățeni. Recomandări: • Introducerea unei definiții clare a certificatului special în cadrul secțiunii de termeni (Art. 4) sau într-un act normativ subsecvent; • Stabilirea expresă a: - rasele vizate (prin anexa la regulament sau prin trimitere la acte normative specializate); - autorității competente pentru eliberare (ex. serviciul veterinar, Azilul, Primăria); - procedurii și condițiilor de obținere; • Alternativ, se recomandă revizuirea normei și consultarea cadrului legal național existent pentru a evita dublarea sau conflictul de competențe.	
Art.9 alin.(1) lit.e): La întreținerea câinilor de companie deținătorii sunt obligați: e) să sterilizeze câinii, odată cu atingerea vârstei de 6 luni, cu excepția celor, care nu pot fi sterilizați din motive medicale recomandate de un medic veterinar;	Obiecții: Norma instituie o obligație generală și absolută de sterilizare a tuturor câinilor de companie la vârsta de 6 luni, ceea ce generează mai multe probleme de fond: • Excluderea totală a posibilității de reproducere a câinilor reprezintă o măsură disproporționată și excesivă, fără o justificare temeinică, științifică sau juridică. Nu se face distincție între: - câinii destinați pentru reproducere în cadrul unor activități legale (ex. canise autorizate); - rasele valoroase din punct de vedere genetic sau economic;	• Normele irealizabile; • Prevederi care încalcă drepturile / libertățile; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa responsabilității clare pentru încălcare

	- animalele cu pedigree sau certificate de montă. • Norma ignoră existența unor drepturi legale ale deținătorilor de câini privind utilizarea și reproducerea animalelor în condiții reglementate, consfințite inclusiv în legislația civilă și sanitar-veterinară. • Nu sunt reglementate: - cine verifică efectuarea sterilizării și în ce mod; - ce documente justificative sunt necesare; - dacă și ce sancțiuni se aplică pentru nerespectare. • Lipsesc alternative mai puțin intruzive (ex. controlul reproductiv prin evidență și monitorizare, microcipare, autorizări selective etc.). Recomandări: • Revizuirea normei astfel încât să permită excepții justificate pentru deținătorii care intenționează să utilizeze câinii pentru reproducere legală, cu condiția respectării unui regim special de autorizare și control; • Clarificarea procedurii de justificare a excepției medicale și a documentelor necesare; • Introducerea unor măsuri proporționale și progresive (educare, avertisment, obligație condiționată de comportament) înainte de impunerea sterilizării ca măsură obligatorie universală.	
Art.9 alin.(1) lit.f): La întreținerea câinilor de companie deținătorii sunt obligați: f) să informeze Azilul pentru câinii fără stăpân despre pierderea câinilor sau găsirea lor (care posedă semne de proprietate), în termen de 72 ore;	Obiecții: Deși norma stabilește o obligație aparent clară, aceasta este incompletă din punct de vedere juridic și procedural, ceea ce reduce eficiența și aplicabilitatea ei: • Nu este prevăzut niciun mecanism de control sau verificare a respectării obligației de informare. Astfel, autoritatea nu dispune de mijloace practice pentru a constata încălcarea	• Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa responsabilității clare pentru încălcare; • Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcare.

	normei sau pentru a iniția o procedură de sancționare. • Lipsesc prevederi referitoare la sancțiuni – nerespectarea termenului de 72 de ore nu atrage consecințe juridice explicite, ceea ce face norma lipsită de forță juridică și doar declarativă. • Nu este specificată modalitatea prin care se face informarea: în scris, telefonic, online, prin formular tipizat? Ambiguitatea în acest sens poate crea confuzii sau dificultăți în aplicare. • În cazul persoanelor care găsesc câini cu semne de proprietate, nu este clar dacă acestea au o obligație legală sau doar morală de a sesiza autoritățile – lipsind distincția între obligația deținătorului și a terțului. Recomandări: • Completarea normei cu dispoziții procedurale clare privind modalitatea de notificare (ex. telefon, formular online, e-mail etc.); • Stabilirea expresă a unei sancțiuni (ex. avertisment, amendă) în cazul nerespectării termenului, dacă se consideră oportun și proporțional; • Introducerea unui mecanism minimal de verificare (ex. jurnal de apeluri, registru de sesizări); • Reformularea obligației în două fraze distincte: pentru deținători și pentru terți care găsesc câini cu semne de proprietate.	
Art.9 alin.(1) lit.g): La întreținerea câinilor de companie deținătorii sunt obligați: g) să colecteze dejecțiile după câinii deținuți în locuri și spații publice, cu excepția câinilor „ghid” (care asistă persoanele cu deficiențe de vedere);	Obiecții: Deși intenția normei este una legitimă, formularea sa este restrictivă și nealinată practicii internaționale și cadrului conceptual privind accesibilitatea pentru persoane cu dizabilități, din următoarele motive: • Norma face excepție doar pentru câinii-ghid ai persoanelor cu deficiențe de vedere, însă omite alte categorii de câini	• Prevederi discriminatorii; • Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul normativ sau în proiect.

	de asistență, cum ar fi: câinii de sprijin pentru persoane cu dizabilități locomotorii; câinii pentru persoane cu deficiențe de auz; câinii pentru persoane cu autism, epilepsie sau alte afecțiuni neurologice; câinii de terapie și însoțire psiho-emoțională. Această excludere creează o discriminare indirectă între diferite tipuri de dizabilitate și limitează drepturile de acces și utilizare a spațiului public pentru unele categorii de persoane aflate în situații comparabile. • Nu este clar dacă această excepție vizează doar obligația de colectare a dejecțiilor sau și alte obligații din regulament. • Nu este stabilit niciun mecanism de recunoaștere a câinilor de asistență – de exemplu, pe baza unui certificat, echipament specific, înregistrare etc. Recomandări: • Extinderea expresă a excepției pentru a acoperi toate categoriile de câini de asistență certificați, în conformitate cu standardele internaționale; • Definirea în secțiunea de termeni (Art. 4) a sintagmei „câine de asistență” ca fiind orice câine instruit pentru a asista o persoană cu dizabilitate, conform legislației naționale și internaționale; • Eventual, reglementarea modalităților de recunoaștere a câinilor de asistență (ex. echipament vizibil, certificat etc.).	
Art.10 lit.a), lit.c): a) Câinii de companie sunt supuși microcipării în termen de 90 de zile de la naștere și înregistrați în Registrul electronic local de evidență al câinilor. c) În cazul vânzării sau înstrăinării, pierderii sau decesului câinelui, deținătorul se obligă în termen de 72 de ore să notifice operatorul autorizat	Obiecții: Formularea normei este confuză și lipsită de coerență terminologică, ceea ce generează incertitudini privind aplicarea sa practică: • În litera a), se menționează „Registrul electronic local de evidență al câinilor”, iar în litera c) se utilizează expresia „Registrul electronic al câinilor de companie cu și fără stăpân”. Aceste denumiri diferite sugerează posibilitatea existenței a două registre distincte, ceea	• Utilizarea neuniformă a termenilor; • Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în cadrul normativ sau în proiect.

prin depunerea cererii cu privire la necesitatea modificării datelor în Registrul electronic al câinilor de companie cu și fără stăpân.	ce nu este justificat și creează ambiguitate normativă. • Nu este clar dacă: - este vorba despre un singur registru, cu o denumire neunitară în act; - sau despre două registre separate, gestionate distinct – ceea ce ar presupune reglementări detaliate privind conținutul, scopul, accesul și gestionarea fiecăruia. • Lipsa unei definiții explicite a registrului (sau registrelor) în secțiunea de termeni (Art. 4) accentuează neclaritatea și afectează previzibilitatea actului normativ. Recomandări: • Se recomandă utilizarea unei denumiri unice, coerente și uniforme pentru registru în întregul text al regulamentului (ex. „Registrul electronic local de evidență al câinilor”); • Completarea Art. 4 – Definirea termenilor cu o definiție clară a registrului: natura, obiectul, cine îl gestionează, ce categorii de câini sunt incluse; • În cazul în care există intenția de a avea registre distincte, se impune reglementarea expresă și separată a fiecăruia (inclusiv conținut, finalitate, responsabilități instituționale etc.).	
Art.11 alin.(2): Capturarea câinilor se efectuează de către reprezentanții Azilului pentru cîinii fără stăpân, care deține evidența lor în Registrul electronic local de evidență al câinilor sau cu avizul Azilului de către contractor.	Obiecții: Norma este formulată imprecis și insuficient reglementată, ceea ce creează un risc major de aplicare discreționară și chiar abuzivă: • Lipsa unui cadru procedural clar privind emiterea avizului: - Nu este indicat cine anume din cadrul Azilului are competența de a emite avizul (directorul, un responsabil desemnat, etc.); - Nu este precizat în ce condiții se acordă acest aviz, ce criterii trebuie	• Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de control și supraveghere (ierarhic, intern, public); • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor

	îndeplinite și ce documente justificative sunt necesare; - Nu este stabilit ce conținut minim trebuie să includă avizul (identificarea contractorului, câinii vizați, zona geografică, perioada, scopul etc.); - Nu este menționat niciun termen de valabilitate sau procedură de contestare. • Capturarea câinilor se subordonează exclusiv Azilului, fără a exista un mecanism de control sau de validare externă (ex. aprobare din partea autorității locale, notificarea serviciului veterinar etc.). Această structură instituțională închisă generează riscul unor acțiuni arbitrare sau abuzive, în lipsa unor garanții suficiente de transparență și responsabilitate. • Nu se prevede nicio obligație de documentare sau raportare a activităților de capturare, nici de informare publică privind zonele vizate sau motivele intervenției. Recomandări: • Reglementarea explicită a procedurii de eliberare a avizului de capturare: cine îl emite, pe ce bază, ce conține, care este valabilitatea și cum se păstrează evidența; • Introducerea unui mecanism minimal de control instituțional sau validare externă pentru activitățile de capturare (ex. notificare către APL, informarea publicului, raportări lunare); • Obligatorietatea întocmirii unui proces-verbal pentru fiecare acțiune de capturare, cu identificarea clară a câinilor, locației, mijloacelor utilizate și scopului.	și acțiunilor autorităților publice; • Lipsa responsabilității clare pentru încălcare
Art.11 alin.(3): Unitățile de asistență medicală veterinară, Azilul pentru câinii	Obiecții: Norma conține o ambiguitate gravă privind atribuțiile instituționale și condițiile de	• Atribuțiile excesive sau contrare statutului entității publice;

fără stăpân, au dreptul de a steriliza și microcipa câinii. Art.4: Sterilizarea/castrarea câinilor - intervenție chirurgicală efectuată sub anestezie, pentru privarea femelelor și masculilor de posibilitatea de a se reproduce;	exercitare a unui act medical veterinar, cu următoarele probleme: • Formularea sugerează că Azilul pentru câinii fără stăpân ar avea dreptul direct de a efectua intervenții chirurgicale, fără a preciza dacă acest lucru se face: prin personal medical-veterinar propriu, autorizat și angajat legal; sau prin contractarea unor servicii specializate din exterior. Această lipsă de claritate creează confuzie între atribuțiile administrative ale Azilului și actul medical în sine, care, potrivit legislației în vigoare, poate fi efectuat doar de către personal veterinar licențiat și autorizat. • Norma nu prevede niciun mecanism de verificare sau autorizare a entităților care efectuează sterilizarea/microciparea, nici reglementări privind standardele de siguranță, condițiile sanitare, evidența intervențiilor sau drepturile de consimțământ informativ al deținătorilor (în cazul câinilor cu stăpân). • În lipsa acestor clarificări, se creează un risc semnificativ de aplicare abuzivă sau neconformă a procedurilor medicale, mai ales asupra câinilor deținători identificați, fără consimțământul acestora sau fără o justificare legală. Recomandări: • Clarificarea expresă că intervențiile de sterilizare și microcipare pot fi efectuate doar de medici veterinari autorizați, în conformitate cu legislația sanitar-veterinară; • Precizarea că Azilul nu are un drept direct, ci poate doar asigura logistic sau contracta serviciile respective prin personal autorizat; • Completarea regulamentului cu proceduri minime privind condițiile de efectuare a intervențiilor, documentarea acestora, evidența în registru și responsabilitățile entităților implicate.	• Atribuțiile care admit derogări și interpretări abuzive; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de control și supraveghere (ierarhic, intern, public).
--	---	---

Art.11 alin.(4): Câinii capturați sunt plasați în Azilul pentru câinii fără stăpân.	Obiecții: Norma este incompletă și insuficient reglementată, în lipsa prevederii duratei maxime de plasare a câinilor în azil, ceea ce afectează previzibilitatea și legalitatea regimului de detenție a animalelor: • Nu este stabilit termenul maxim de staționare a câinilor capturați în cadrul azilului, nici condițiile în care acest termen poate fi extins sau încetat (adopecie, returnare, eutanasiere etc.); • În lipsa unei reglementări clare, se creează riscul menținerii indefinite a câinilor în captivitate, fără bază legală, ceea ce contravine standardelor privind bunăstarea animalelor și poate atrage răspunderea instituțională; • De asemenea, nu se precizează ce proceduri urmează după expirarea acestui termen, cum se clasifică câinii (adoptabili, agresivi, bolnavi etc.) și ce măsuri se iau în consecință. Recomandări: • Introducerea în regulament a unui termen expres și rezonabil (ex. 14 zile calendaristice sau altă durată justificată) în care câinii pot fi ținuti în azil după capturare; • Precizarea modalităților legale de continuare a procesului după expirarea termenului: returnare, adopție, tratament, eutanasiere (conform legii), cu proceduri și responsabilități clare; • Corelarea acestei prevederi cu reglementări privind spațiul disponibil, capacitatea azilului și resursele administrative, pentru a asigura aplicabilitatea efectivă a regulii.	• Lacunele de drept; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa responsabilității clare pentru încălcare.
Art. 11, alin.(6), lit. c): Capturarea în cazul "comportamentului agresiv sau conflictual"	Obiecții: Norma este formulată vag și ambiguu, fiind susceptibilă de interpretare arbitrară, întrucât: • Nu sunt stabilite criterii obiective sau definiții operaționale privind ce	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative;

	constituie „comportament agresiv” sau „comportament conflictual” al câinilor; • Termenii utilizați au o natură subiectivă, nefiind sprijiniți de indicatori comportamentali, evaluări veterinare, psihologice sau de altă natură, ceea ce lasă un larg grad de discreție autorităților implicate în capturare; • Lipsa unor definiții clare în regulament creează un risc de capturare abuzivă sau nejustificată a unor câini, inclusiv a celor care nu prezintă un pericol real, dar sunt percepuți subiectiv ca fiind agresivi; • Nu este prevăzut cine stabilește comportamentul agresiv – dacă este necesară implicarea unui specialist (veterinar, etolog, comisie de evaluare), ori dacă se bazează doar pe sesizări/reclamații fără verificare obiectivă. Recomandări: • Includerea în regulament a unei definiții explicite a comportamentului agresiv/conflictual, inspirată din standarde internaționale, care să includă: - tipul de comportamente (mușcare, mârâit, atac fără provocare etc.), - durata și frecvența manifestărilor, - contextul de apariție (autodefensiv, provocat etc.); • Stabilirea unui mecanism de evaluare obiectivă, care să implice constatarea de către un specialist veterinar sau o autoritate competentă; • Introducerea obligației de întocmire a unui proces-verbal motivat anterior capturării, însoțit de constatări sau probe (filmări, declarații, alte dovezi).	• Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților publice.
Art.11 alin.(7): După efectuarea procedurilor necesare, câinii vor fi plasați în Azilul pentru câinii fără stăpân pentru adopție, returnați	Obiecții: Norma este incompletă și neclară în privința tratamentului juridic aplicabil câinilor considerați agresivi, fiind afectate principiile transparenței, predictibilității și respectării	• Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive;

proprietarului sau în habitat, cu excepția câinilor agresivi, care prezintă pericol pentru societate.	drepturilor fundamentale privind bunăstarea animalelor. Concret: • Nu este reglementată soarta câinilor excluși de la reintegrare (adopte, returnare sau eliberare în habitat) pe motiv de agresivitate. – Este omisă precizarea dacă aceștia urmează a fi izolați, supuși unei evaluări comportamentale, reeducați sau eutanasiați. • Formularea este ambiguă și nu stabilește criteriile obiective de evaluare a agresivității, nici procedura prin care se constată și se decide existența „pericolului pentru societate”. • Se creează astfel un vid normativ periculos, care poate duce la practici abuzive (e.g., eutanasiere tacită) sau la încălcarea normelor de protecție a animalelor, în lipsa unei proceduri clare, transparente și verificabile. Recomandări: Introducerea în regulament a unei reglementări clare privind tratamentul câinilor considerați agresivi, care să cuprindă: • procedura de evaluare comportamentală (inclusiv cine o efectuează – medic veterinar, specialist comportamentalist); • stabilirea expresă a măsurilor aplicabile: izolare temporară, reabilitare, supraveghere, doar în ultimă instanță – eutanasiere, în condițiile legii; • dreptul la contestare a deciziei privind clasificarea ca „periculos/agresiv”.	• Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților publice; • Lipsa responsabilității clare pentru încălcare.
Art. 12, alin.(3), lit.a): În cazul câinilor pierduți, deținătorii sunt obligați să se adreseze la Azilul pentru câinii fără stăpân, acoperind cheltuielile de capturare, transportare și întreținere pentru perioada plasării câinelui în Azil, estimate de către Azil.	Obiecții: Norma este insuficient reglementată și susceptibilă de aplicare abuzivă, întrucât: • Nu este indicat niciun mecanism clar de stabilire a tarifelor sau o limită maximă a sumelor percepute, ceea ce conferă Azilului o marjă discreționară extinsă și lipsită de control; • Se creează riscul perceperii unor costuri nejustificat de mari, care pot descuraja	• Lipsa / insuficiența transparenței entităților publice; • Lipsa / insuficiența accesului la informația de interes public; • Costurile exagerate în raport cu beneficiul public;

	sau împiedica deținătorii să își recupereze câinii pierduți; • Norma nu prevede excepții, deși există categorii de câini a căror preluare ar trebui să fie tratată diferențiat (e.g., câini-ghid, câini ai persoanelor social vulnerabile, cazuri de forță majoră etc.); • Lipsa transparenței în stabilirea cheltuielilor poate duce la abandon involuntar al animalului, din lipsa resurselor financiare ale proprietarului. Recomandări: • Introducerea în regulament a unui mecanism clar și transparent de stabilire a tarifelor, cu: - indicarea sumelor exacte sau a plajelor tarifare maxime pentru fiecare tip de cheltuială (capturare, întreținere zilnică, transport etc.); - obligația de publicare a acestor tarife pe pagina web oficială; • Prevederea unor excepții și reduceri de plată în cazuri justificate (e.g., câini-ghid, persoane în dificultate, situații de urgență); • Instituirea unui mecanism de contestare a tarifelor percepute.	• Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților publice.
Art.12 alin.(3) lit.b): Câinele pierdut, dar care prezintă semne de proprietate, în lipsa locurilor sau condițiilor de întreținere într-un Azil pentru câinii fără stăpân, poate fi transmis pentru întreținere temporară unei persoane fizice sau juridice, care și-a exprimat acordul, în baza unui contract de întreținere, cheltuielile fiindu-i acoperite ulterior de proprietar.	Obiecții: Norma este insuficient reglementată și permite aplicări arbitrare, din următoarele considerente: • Transmiterea câinelui spre întreținere temporară este lăsată la discreția Azilului, fără stabilirea condițiilor, criteriilor sau unei proceduri transparente, ceea ce poate conduce la practici inegale sau subiective; • Nu este precizat termenul maxim al întreținerii temporare, fapt ce poate duce la reținerea excesivă și contrară interesului câinelui sau al presupusului proprietar;	• Lacunele de drept; • Lipsa / insuficiența transparenței entităților publice; • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative; • Lipsa/insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor autorităților publice.

	• Lipsesc criteriile de eligibilitate și selecție pentru persoanele fizice sau juridice care pot prelua câinii, ceea ce creează un risc pentru siguranța și bunăstarea animalului și lipsește de predictibilitate procesul; • Nu este reglementată modalitatea concretă de rambursare a cheltuielilor de întreținere de către proprietar, ceea ce poate genera litigii sau dificultăți de aplicare. Recomandări: Completarea normei cu prevederi referitoare la: - criteriile minime de selecție și responsabilitate a persoanelor fizice/juridice care pot prelua câinii (e.g., spațiu adecvat, experiență, lipsa antecedentelor privind cruzimea față de animale); - procedura de desemnare și monitorizare a întreținerii temporare; - durata maximă a contractului de întreținere temporară; - regulile de rambursare a cheltuielilor și soluționarea eventualelor neînțelegeri.	
Art. 12 alin.(3) lit. b) - este utilizat termenul "proprietar" Art.12 alin.(3) lit.c) - este utilizat termenul „deținător	Obiecții: În cadrul aceluiași alineat sunt utilizați doi termeni diferiți – „proprietar” și „deținător”, fără a fi clar dacă aceștia desemnează aceeași persoană sau situații juridice distincte. Această inconsistență terminologică afectează claritatea normei, poate genera incertitudine juridică în aplicare și creează dificultăți în identificarea exactă a subiectului responsabil pentru acoperirea cheltuielilor sau pentru revendicarea animalului. Recomandări: • Se impune utilizarea uniformă a unuia dintre termeni pe tot parcursul alineatului, însoțită eventual de o definire clară a termenului ales (e.g., prin	• Utilizarea neuniformă a termenilor

	raportare la proprietate legală sau la posesie de fapt); În cazul menținerii ambilor termeni, este necesară delimitarea expresă a semnificației fiecăruia și a situațiilor în care aceștia se aplică (e.g., proprietar legal vs. deținător temporar sau de fapt).	
Art.12 alin.(4) lit.i): În urma eutanasierii, medicul veterinar constată moartea câinilor cu emiterea certificatului la solicitarea deținătorului, cu ulterioara radiere din Registrul electronic al câinilor de companie cu și fără stăpân.	Obiecții: Deși norma stabilește o procedură administrativă de constatare a decesului și radiere din registru, aceasta omite reglementarea regimului post-eutanasie al cadavrelor animalelor. Mai exact: - Nu este precizată procedura de incinerare sau înhumare a cadavrelor, ceea ce poate genera practici neuniforme sau chiar ilegale (e.g., aruncarea necontrolată a animalelor moarte); - Lipsește desemnarea expresă a responsabilității pentru gestionarea cadavrului – dacă aceasta revine azilului, deținătorului, sau unei entități autorizate; - Nu este reglementată modalitatea de suportare a cheltuielilor aferente acestor operațiuni (e.g., din bugetul local, pe cheltuiala deținătorului etc.); - Nu este prevăzută conformarea cu legislația privind gestionarea deșeurilor biologice și protecția mediului. Recomandări: Completarea articolului cu prevederi clare privind: - metoda legală de eliminare a cadavrelor (incinerare, înhumare); - entitatea responsabilă de executarea și organizarea acestei proceduri; - respectarea legislației de mediu și sanitar-veterinare aplicabile;	- Lacunele de drept; - Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

	acoperirea costurilor și modul de documentare a operațiunii.	
Art.13. alin.(1) lit.i): Se interzice cruzimea față de câini, manifestată prin: folosirea armelor cu tranchilizant în alte situații, decât pentru imobilizarea câinilor, în caz de necesitate veterinară;	Obiecții: Limitarea utilizării armelor cu tranchilizant exclusiv „în caz de necesitate veterinară” este nejustificat de restrictivă și poate crea impedimente practice majore în gestionarea unor situații de pericol iminent provocat de câinii agresivi sau necontrolați. Mai exact: - Situațiile în care un câine devine agresiv sau periculos pentru oameni ori alte animale nu sunt, în mod automat, încadrabile ca „necesitate veterinară”, deși pot impune imobilizarea urgentă; - Prin această formulare, se exclud scenarii de intervenție non-veterinară, precum capturarea câinilor agresivi, infectați sau în stare de suferință, în context de securitate publică; - Se poate ajunge la situații în care autoritățile competente nu dispun de un instrument legal clar pentru înlăturarea unui risc concret, ceea ce ar putea expune la pericole cetățenii sau echipele de intervenție. Recomandări: - Reformularea prevederii pentru a permite utilizarea tranchilizantelor: „...în cazuri justificate de necesitate veterinară sau pentru imobilizarea câinilor în scopul prevenirii pericolului pentru oameni, animale sau ordinea publică.” - Completarea cu cerințe privind: - autorizarea și responsabilitatea operatorilor care folosesc aceste arme; - documentarea intervenției; - evitarea oricăror forme de abuz.	- Normele irealizabile; - Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive; - Lacunele de drept; - Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative.
Art.13. alin.(1) lit.m): Se interzice cruzimea față de câini, manifestată prin: forțarea unui câine să efectueze acțiuni	Obiecții: Formularea utilizată este vagă și poate genera confuzii și interpretări arbitrare în aplicare.	Formularea ambiguă care admite interpretări abuzive;

care nu sunt tipice pentru câinele corespunzător în mediul său natural, care depășesc sarcinile fiziologice excesive asupra acestuia și care pot dăuna sănătății lui sau provoca suferințe;	Nu este clar ce se înțelege prin „acțiuni care nu sunt tipice pentru câinele în mediul său natural” – această expresie poate include o gamă largă de activități obișnuite pentru câinii domestici. Termenii „sarcini fiziologice excesive” și „suferințe” sunt la rândul lor insuficient definiți, ceea ce creează incertitudine juridică cu privire la limitele comportamentelor permise și interzise; În lipsa unor criterii obiective, autoritățile sau instanțele pot interpreta diferit aceleași comportamente. Recomandări: Reformularea prevederii pentru a introduce criterii clare și aplicabile obiectiv	- Lacunele de drept; - Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
---	---	--

IV. CONCLUZII

Regulamentul analizat vizează un domeniu de interes public major pentru comunitatea municipiului Cahul - gestionarea câinilor cu și fără stăpân. Din această perspectivă, obiectivul general al actului normativ este legitim și oportun. Cu toate acestea, analiza de fond relevă o discrepanță semnificativă între intenția declarată de reglementare și calitatea juridică, tehnico-legislativă și operațională a instrumentului normativ utilizat.

Procesul de elaborare al regulamentului este afectat de deficiențe structurale încă din etapa de fundamentare. Lipsa notei de fundamentare conforme cerințelor Legii nr. 100/2017, absența unei analize de impact, a evaluării costurilor și a unei corelări explicite cu legislația națională aplicabilă indică o abordare insuficient fundamentată, mai degrabă reactivă decât strategică. Deși consultările publice au fost inițiate formal, lipsa transparenței privind rezultatele acestora și modul de integrare a recomandărilor formulate de părțile interesate afectează caracterul participativ și credibilitatea procesului decizional.

Din punct de vedere al conținutului normativ, regulamentul este marcat de numeroase carențe de claritate, coerență și previzibilitate. Sunt frecvente formulările vagi sau deschise („metode umane”, „mod corespunzător”, „comportament adecvat”, „măsuri”), utilizarea unor concepte nedefinite sau insuficient delimitate, precum și inconsecvențele terminologice (proprietar/deținător, registru/registre, câini fără stăpân vs. câini nesupravegheați). Aceste deficiențe afectează securitatea juridică a normei și creează dificultăți majore de aplicare practică, inclusiv riscul unor interpretări arbitrare.

Analiza relevă, de asemenea, existența unor norme disproporționate sau insuficient justificate, în special în ceea ce privește obligațiile impuse anumitor categorii de subiecți. Obligația generală de sterilizare la o vârstă fixă, diferențierea nejustificată între persoane fizice și persoane juridice în accesul la servicii publice, precum și lipsa normelor tranzitorii pentru situațiile existente contravin principiilor proporționalității, egalității și neretroactivității actului normativ.

Un aspect deosebit de problematic îl constituie nivelul ridicat de discreționaritate conferit Azilului și altor structuri implicate, în absența unor proceduri clare, criterii obiective și mecanisme efective de control. Reglementarea incompletă a capturării, evaluării comportamentale, transmiterii câinilor spre întreținere temporară, stabilirii costurilor, selecției partenerilor sau contractorilor generează riscuri reale de coruptibilitate, favoritism și abuz administrativ.

În același timp, regulamentul conține vulnerabilități semnificative din perspectiva drepturilor fundamentale. Sunt identificate potențiale atingeri aduse dreptului de proprietate, dreptului la viață privată, protecției datelor cu caracter personal și accesului la informație, în special prin reglementarea insuficientă a registrului electronic, lipsa garanțiilor procedurale și absența unor mecanisme clare de contestare a deciziilor administrative.

Nu în ultimul rând, din perspectivă financiară și operațională, actul nu oferă garanții suficiente privind capacitatea autorității publice locale de a implementa în mod efectiv și sustenabil măsurile prevăzute. Normele privind finanțarea, cheltuielile, parteneriatele și achizițiile publice sunt formulate general sau lacunar, fără corelare explicită cu cadrul bugetar și cu legislația în materie de finanțe publice și integritate.

În concluzie, deși regulamentul răspunde unei necesități reale a comunității, forma sa actuală nu asigură un cadru normativ coerent, previzibil și conform exigențelor legalității. Actul necesită o revizuire substanțială și sistematică, care să vizeze atât corectarea deficiențelor de tehnică legislativă, cât și clarificarea competențelor, procedurilor, garanțiilor și mecanismelor de control. Doar în urma unei asemenea revizui, corelate strict cu legislația națională și bunele practici internaționale în domeniul protecției animalelor și al bunei guvernări locale, regulamentul poate deveni un instrument eficient, echitabil și aplicabil în practică.